

Ds. Posthumus legt eerste steen Godes Akker in 1937

door Jan van Helvoirt

Hilvarenbeek is nu toe aan zijn vierde begraafplaats. Behalve in de kerk zelf werd er aanvankelijk buiten aan de noordkant begraven. Daarna kwam de zuidkant van de kerk aan de beurt. De huidige begraafplaats heeft onlangs een opvolger gevonden. Ook de aanleg van het kerkhof in Esbeek onder leiding van Jurgens in 1890 had veel voeten in de aarde gehad.

Rond 1830 werd de aloude begraafplaats rondom de Beekse kerk verlaten en werd er aan de Doelenstraat op *de Hamakker* een nieuw kerkhof ingericht. De protestanten kregen links vóór een eigen plaats. Sinds de verovering van 's Hertogenbosch in 1629 heeft Hilvarenbeek altijd wel protestanten binnen haar grenzen gekend, aanvankelijk vooral bestuursambtenaren uit het noorden. Toen verzekeringsmaatschappij De Utrecht grote heidegebieden ten zuiden van Esbeek ging ontginnen tot het Landgoed De Utrecht kwamen kort na 1900 boeren van elders zich hier als pachtboeren vestigen. Veelal waren het protestanten uit Zeeland. Het gevolg was dat het kerkhofgedeelte voor de hervormden te klein werd.

Dominee Posthumus maakte zich sterk om een eigen kerkhof te krijgen. De keuze viel op het akkertje *het Kruis* van Hubertus van Dommelen te Esbeek. Het lijkenhuisje werd in 1934 getekend door de Amsterdamse architect A. J. Kropholler, die voorheen elders in De Utrecht ook al actief geweest was. De geplande naam 'Dodenakker' zou definitief gewijzigd worden in 'Godes Akker' en pas in 1937 ging het Beekse gemeentebestuur overstag. In het huisje werd een herdenkingssteen ingemetseld:

*Eerste steen gelegd op
14 augustus 1937
Door den stichter van het Kerkhof
Ds. N.W. Posthumus
Ned. Hervormd Predikant
Te Hilvarenbeek*

Deze dominee zou hier ook begraven worden, maar niet als eerste. Terwijl hij op 13 februari 1939 ten grave werd gedragen, was Esbekenaar Willem Gerritsen hem op 22 februari 1937 al als eerste voorgegaan. Naast het graf van de stichter ligt een vrouw die de naam Hanewinckel draagt; een bekende dominee familienaam!

Op de rechtse gemetselde zuil, waaraan de smeedijzeren toegangspoort scharniert, is een bordje met witte rand aangebracht:

*Oorlogsgraven van het Gemenebest
Commonwealth War Graves*

Op dit door vrijwilligers keurig onderhouden kerkhofje ligt de Britse soldaat Charles Simpson begraven. Hij werd op 11 oktober 1944 dodelijk geraakt toen hij zijn pantserwagen verliet en de Beekse Markt overstak. Zijn familie vond het beter dat hij een laatste rustplaats kreeg in de gemeente alwaar hij gesneuveld was. Toch ligt er nog een slachtoffer uit de oorlog begraven. Het is Jan van Dongen, een onderduiker die samen met Piet Leermakers op 7 september 1944 al vluchtend door een overvalcommando bruut werd doodgeschoten. Bovendien mogen we ook het graf van de Rotterdamse kunstenaar Andreas Schotel niet vergeten. Tussen 1924 en zijn dood in 1984 maakte hij eerloos vele etsen van het Esbeekse landleven. Heeft de naar hem genoemde stichting na alle roem wel ... het eeuwige leven?

Dominee Posthumus legde in 1937 het kerkhof aan op de akker van Hubertus van Dommelen